

Docentenhandleiding

Altijd al eens met uw klas willen rondkijken op de eeuwenoude zolder van de borg Nienoord? In het kader van '75 jaar bevrijding' is een spannende onderduikzolder bovenin de borg gerealiseerd. Hier kunt u met uw klas deelnemen aan het educatieve project 'Wie niet weg is, is gezien' over de Tweede Wereldoorlog in het Westerkwartier.

De leerlingen maken kennis met Alie, Selma, Hertha, Kees, Folkert en Ritse en ontdekken aan de hand van foto's, audiofragmenten en voorwerpen hoe het was om op te groeien in het Westerkwartier tijdens de oorlog. Deze kinderen werden geconfronteerd met moeilijke en gevaarlijke situaties en keuzes. De leerlingen geven antwoord op vragen als: waarom moesten Selma en Hertha onderduiken? Hoe kwam de familie Zijp – vader, moeder, negen kinderen en onderduikers – tijdens de oorlog aan eten? Ook spelen de leerlingen het Grote Onderduikspel, analyseren ze historische foto's en zoeken ze het vijfde zwijn.

In 'Wie niet weg is, is gezien' komen thema's als de bezetting van Nederland door Duitsland, Jodenvervolgning, de holocaust, verzet, onderduiken, verplicht werken in Duitsland en het dagelijks leven aan bod. Hiermee sluit dit project aan bij het tijdvak 9 en de kerndoelen 51, 52 en 53 van Oriëntatie op jezelf en de wereld (PO) en kerndoel 37, 38 en 40 van Mens en Maatschappij (VO)

'Wie niet weg is, is gezien' is een deels lesstof vervangende en waardevolle aanvulling op de bestaande geschiedenismethodes. Het doet leerlingen beseffen dat de oorlog zich *ook* in hun eigen afspeelde.

Voorafgaande aan uw bezoek:

- Enige voorkennis over de Tweede Wereldoorlog zorgt ervoor dat de leerlingen de activiteiten in de borg beter in hun context kunnen plaatsen.
- Voor een goed verloop vragen wij u om de klas vooraf in maximaal zes groepjes te verdelen en te koppelen aan het kind dat ze in het museum zullen volgen:

Groep 1: Selma en Hertha

Groep 2: Folkert

Groep 3: Kees

Groep 4: Alie:

Groep 5: Selma en Hertha

Groep 6: Alie

Meenemen:

- Potlood
- Ieder groepje heeft 1 telefoon met internet nodig om de audio's via qr-codes te beluisteren.

Afsluiting:

Na het programma kunnen de leerlingen hun fruit/drinken/brood in de borg opeten.

Verwerkingstips in de klas:

1. Vertel wat je geleerd hebt:

De kinderen die de leerlingen gevolgd hebben, laten de oorlog allemaal vanuit een ander perspectief zien:

- Selma en Hertha: jodenvervolging
- Kees: gedwongen werken in Duitsland
- Folkert: het verzet helpen
- Alie: onderduikers helpen
- Ritse: de gevaren van het helpen van onderduikers

Laat de leerlingen elkaar vertellen wat ze hebben ontdekt over het kind dat zij in de borg gevolgd hebben. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen de verhalen?

2. Schrijf een brief

Laat de leerlingen een brief schrijven aan het kind dat zij in de borg gevolgd hebben. De brieven kunnen beginnen met één van de volgende zinnen:

- Ik heb je verhaal gehoord en wil je graag zeggen...
- Ik heb je verhaal gehoord en heb geleerd...
- Ik heb je verhaal gehoord en weet nu...

De leerlingen kunnen hun brief voorlezen in de klas.

